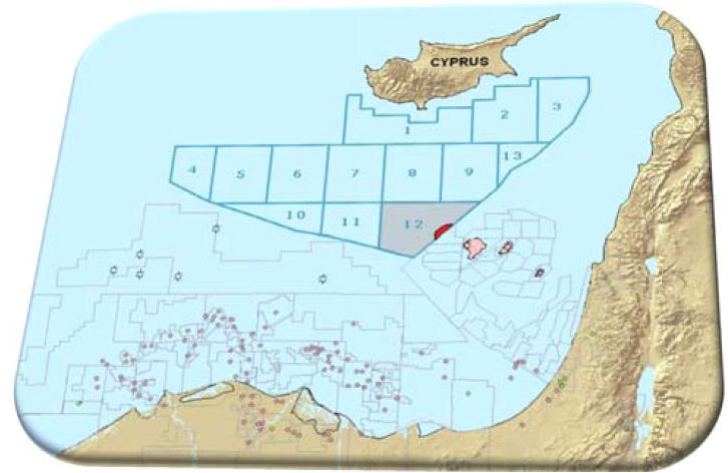

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι σημαντικές θετικές εξελίξεις της επιβεβαίωσης ύπαρξης κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) της Κύπρου, σηματοδοτούν την έναρξη μιας νέας εποχής για τη χώρα.

Καθίσταται αναγκαία η προώθηση **ολοκληρωμένης Ενεργειακής Στρατηγικής** για τη βέλτιστη διαχείριση του μείζονος αυτού εθνικού θέματος.

Τονίζεται ότι η χάραξη της ενεργειακής στρατηγικής πρέπει να είναι απόρροια **ευρύτερης συνεργασίας** και **ανταλλαγής απόψεων** όλων των εμπλεκόμενων φορέων μέσα από ένα πλαίσιο **σύνεσης** και **συναίνεσης**.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - 3

Για την ετοιμασία των κατευθυντήριων γραμμών από τη ΡΑΕΚ, αξιοποιήθηκαν μεταξύ άλλων **οι θέσεις, γνώσεις και εμπειρίες** από:

Πρώην Υπουργούς ΕΒ&Τ

Υπουργείο ΕΒ&Τ

Πανεπιστημιακούς

Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές ΕΕ

ΟΕΒ

ΚΕΒΕ

ΚΟΠΕ

ΕΤΕΚ

ΔΕΦΑ

Κύπριους ειδικούς του εξωτερικού

Συμβουλευτική Ομάδα ΦΑ

Σύμβουλους ΡΑΕΚ

Noble Energy Inc

Αρχή Φυσικού Αερίου Ισραήλ

ΑΗΚ

Τράπεζες

ΠΕΟ

ΣΕΚ

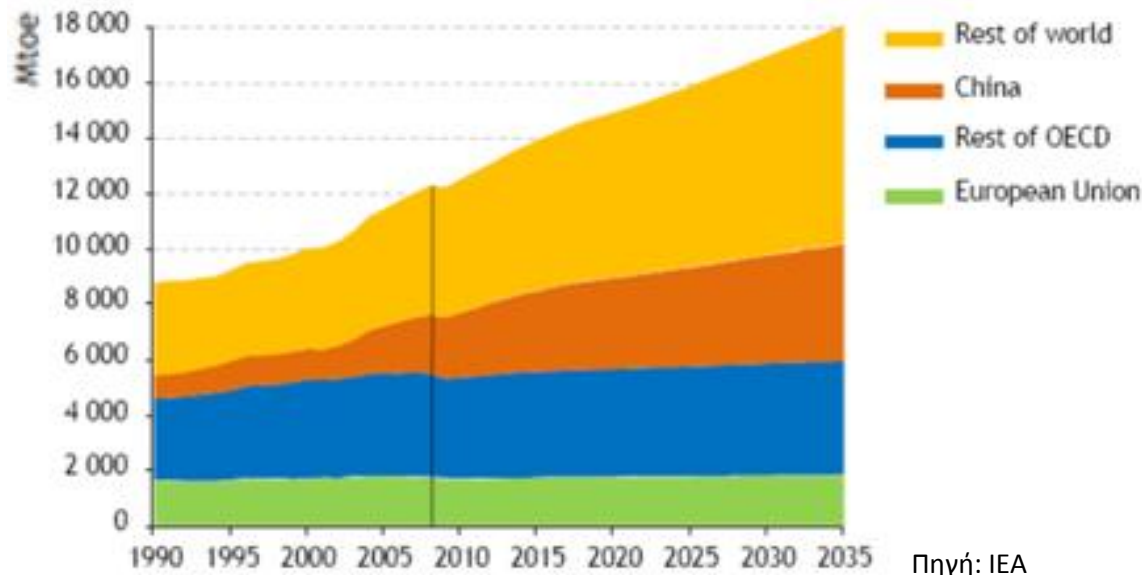
κ.α.

- ⊙ Ενεργειακά δεδομένα
- ⊙ Διαχείριση κοιτασμάτων στην ΑΟΖ
- ⊙ Βασικοί Στρατηγικοί Στόχοι του Κράτους
- ⊙ Κρατική Εταιρεία Υδρογονανθράκων
- ⊙ Εθνικό Ταμείο Υδρογονανθράκων
- ⊙ Βασικός Σχεδιασμός εγχώριας αγοράς Φυσικού Αερίου
- ⊙ Διαφανές και Σταθερό Ρυθμιστικό Πλαίσιο
- ⊙ Διακριτοί Ρόλοι εμπλεκομένων στον τομέα της ενέργειας
- ⊙ Οδικός Χάρτης – **Αναγκαίες Αποφάσεις και Ενέργειες**

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ (1)

- Αύξηση του πληθυσμού,
- Βελτιούμενη ποιότητα ζωής,
- Ισχυροί ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης σε Κίνα & Ινδία,

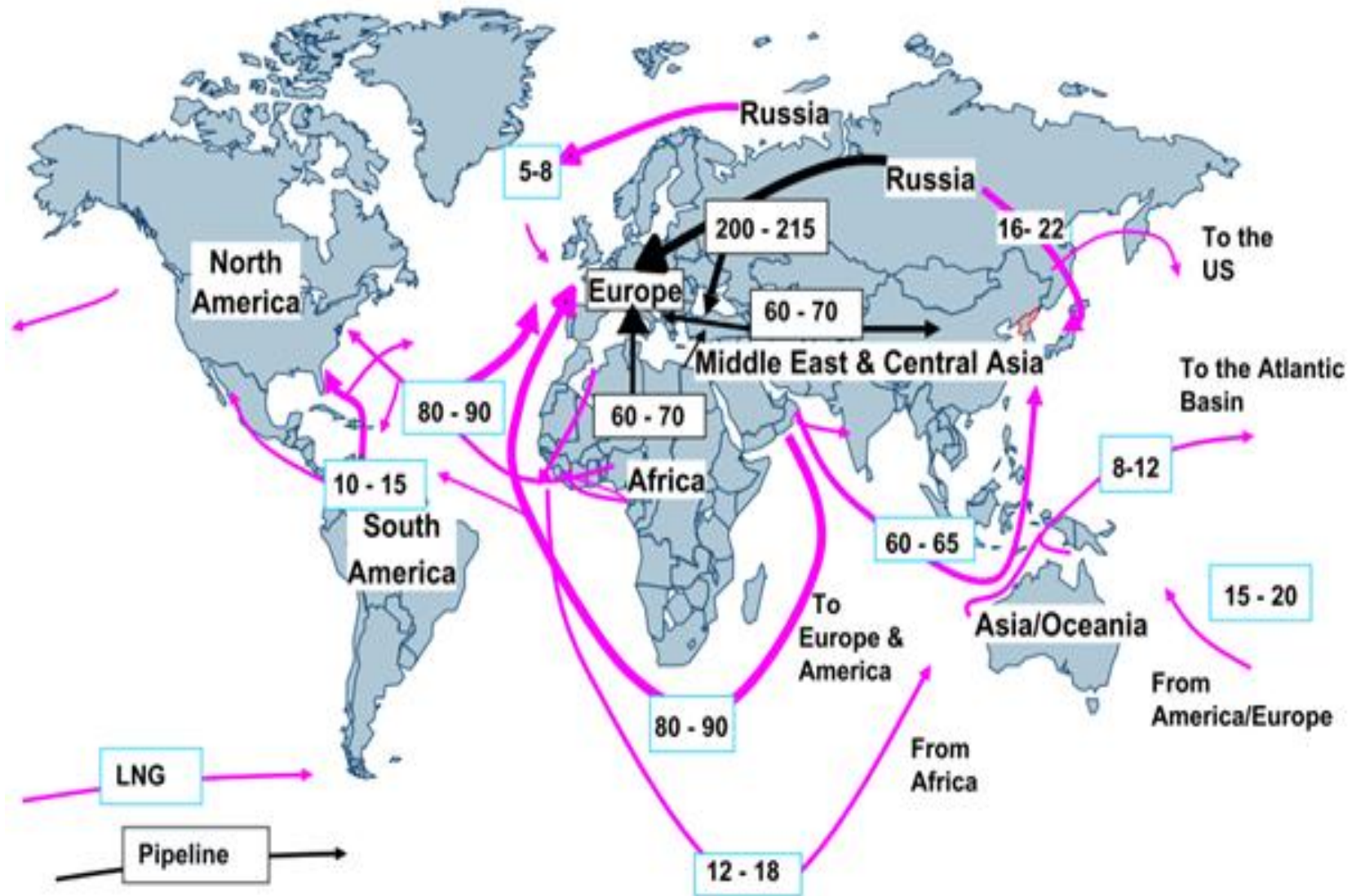
**αύξηση της ζήτησης για ενέργεια παγκοσμίως
(53% για το 2035 σε σχέση με το 2008)**

Το πετρέλαιο αναμένεται ότι θα παραμείνει το πρωτεύον καύσιμο.

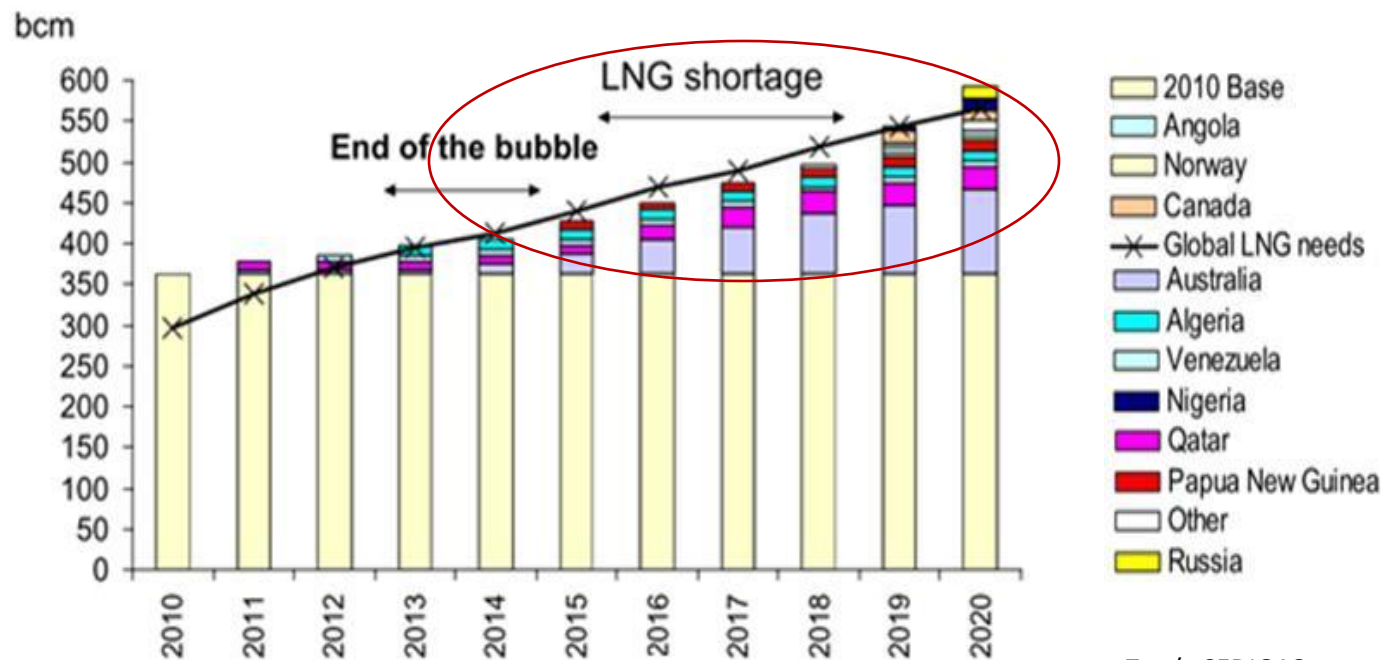
Όμως η αύξηση της ζήτησης του Φυσικού Αερίου (ΦΑ) σε απόλυτους αριθμούς θα είναι υψηλότερη, έναντι των άλλων συμβατικών καυσίμων.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΓΟΡΑ LNG TO 2020

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ (2)

Για το Υγροποιημένο Φυσικό Αέριο (ΥΦΑ) εκτιμάται ότι το 2015-2016 η παγκόσμια ζήτηση θα ξεπεράσει την παγκόσμια παραγωγή.

Πηγή: CEDIGAS

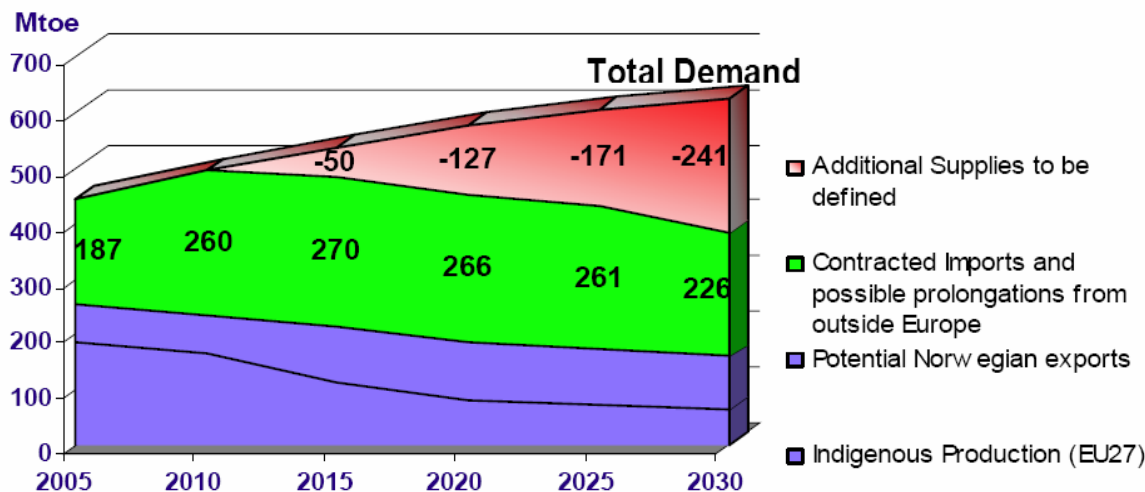
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ (1)

Εγχώρια
παραγωγή
ΦΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ ΦΑ

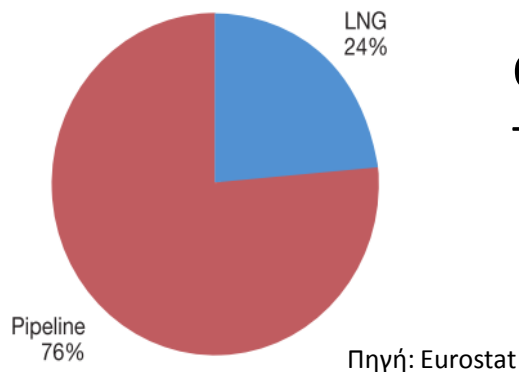
Ζήτηση ΦΑ

Πηγή: Eurogas

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ (2)

Εισαγωγές ΦΑ στην ΕΕ το 2010

Ο ρόλος του ΥΦΑ στην προμήθεια φυσικού αερίου της ΕΕ ενισχύεται

Είκοσι τερματικοί σταθμοί εισαγωγής, αποθήκευσης και αποϋδροποίησης ΥΦΑ λειτουργούν στην Ευρώπη εκ των οποίων οι εννέα βρίσκονται στη Μεσόγειο

Τερματικά εισαγωγής ΥΦΑ

(τοποθεσίες και δυναμικότητες σε bcm/y)

Πηγή: Deutsch Bank Research (2010), Value for Rotterdam GATE EconGas (2011)

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΚΥΠΡΙΑΚΑ (1)

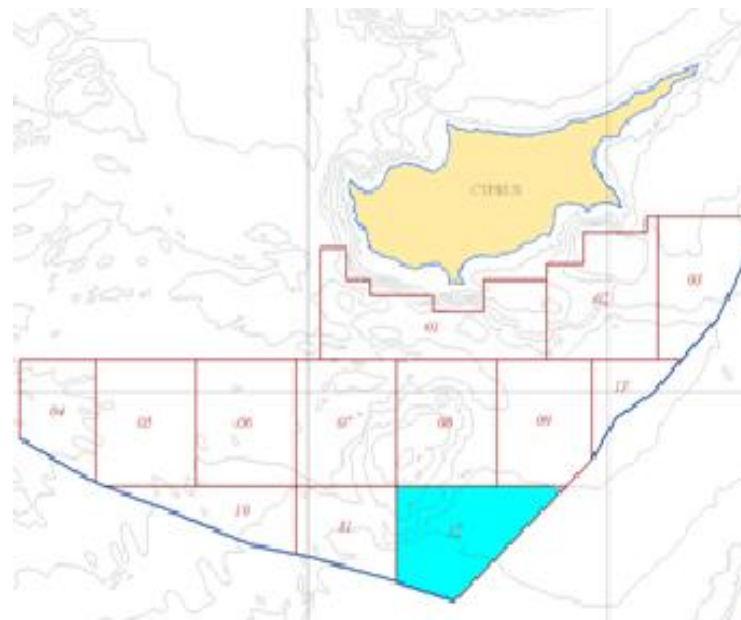

☐ Σεπτέμβριος 2011

Έναρξη ερευνητικής γεώτρησης στο τεμάχιο 12 στην ΑΟΖ,

☐ 28 Δεκεμβρίου 2011

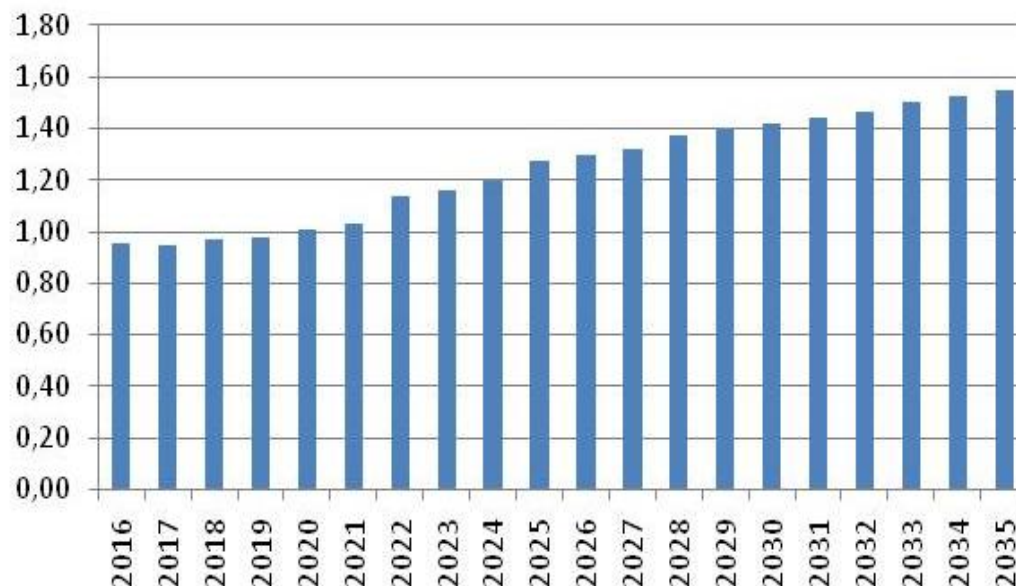
Επίσημη ανακοίνωση ύπαρξης κοιτάσματος ΦΑ όγκου 5 - 8 tcf (αντιστοιχούν σε περίπου 200 Bcm).

Το σημαντικό αυτό γεγονός σηματοδοτεί την έναρξη μιας νέας εποχής για την Κύπρο η οποία με την αξιοποίηση των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων θα μετατραπεί από **κράτος καταναλωτή υδρογονανθράκων** σε **κράτος παραγωγής και εξαγωγών**.

Υπολογίζεται ότι έως το 2035 θα χρειαστούν για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής συνολικά περίπου 25 bcm ΦΑ από τα σχεδόν 200 bcm που είναι ο μέσος όρος της αρχικής εκτίμηση για το κοίτασμα στο Τεμάχιο 12.

Εκτίμηση ποσοτήτων ΦΑ για ηλεκτροπαραγωγή (bcm)

Υπάρχει περιθώριο διάθεσης σημαντικών ποσοτήτων ΦΑ για εξαγωγή.

Δεδομένων των διαρκώς αυξανόμενων αναγκών της παγκόσμιας αλλά και της Ευρωπαϊκής αγοράς ΥΦΑ όπως αναλύθηκαν πιο πάνω, εκτιμάται ότι η απορρόφηση των σχετικά περιορισμένων παραγόμενων ποσοτήτων ΥΦΑ από τα κυπριακά κοιτάσματα **θα καταστεί εφικτή χωρίς δυσκολία.**

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΚΟΙΤΑΣΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΟΖ (1)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΚΟΙΤΑΣΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΟΖ (2)

Συμπληρωματικές επιλογές που θα πρέπει να μελετηθούν:

❖ Εξαγωγή μέσω αγωγού προς την Ελλάδα

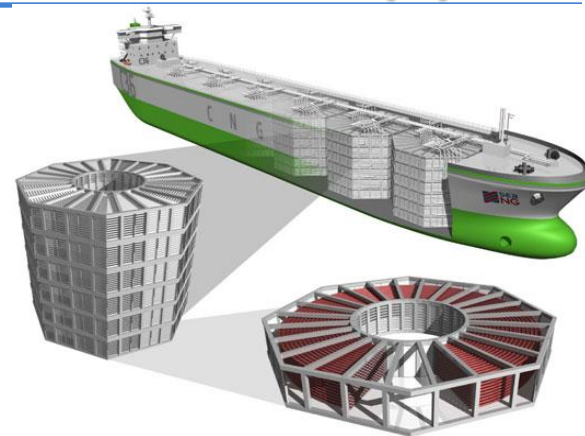
Ήδη εκπονείται από τη ΔΕΠΑ μελέτη βιωσιμότητας για αγωγό δυναμικότητας 8 bcm/y που θα μεταφέρει το ΦΑ από την Κύπρο στην Ελλάδα και στο διασυνδεδεμένο Ευρωπαϊκό Δίκτυο.

- ❖ **Μέσω πλωτής μονάδας υγροποίησης**
Καινούργια τεχνολογία στην οποία δεν απαιτείται χερσαία έκταση για ανάπτυξη εγκαταστάσεων, μπορεί να υγροποιεί περιορισμένες ποσότητες αερίου 2-2,5MMT/y (2,8-3,5 bcm/y).

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΚΟΙΤΑΣΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΟΖ (3)

❖ Με την κατασκευή σταθμού συμπίεσης ΦΑ και την εξαγωγή του σε αγορές της Μεσογείου σε συμπιεσμένη μορφή CNG (Compressed Natural Gas) μέσω εξειδικευμένων πλοίων τα οποία όμως αξίζει να αναφερθεί ότι δεν έχουν κατασκευαστεί και λειτουργήσει ακόμα σε εμπορική κλίμακα.

❖ Με την κατασκευή ηλεκτροπαραγωγού σταθμού δυναμικότητας 2000MW ο οποίος θα χρησιμοποιεί ως καύσιμο ΦΑ (~2 bcm/y) και στην συνέχεια μέσω σύνδεσης με υποθαλάσσιο καλώδιο με το Ισραήλ ή/και την Ελλάδα θα εξάγεται ηλεκτρική ενέργεια («προϊόν») έναντι φυσικού αερίου («πρώτης ύλης»). Έχει ήδη ξεκινήσει εκπόνηση μελέτης βιωσιμότητας.

❖ Με την κατασκευή μονάδας GTL (Gas to Liquid)

Για μετατροπή του ΦΑ σε υγρά καύσιμα

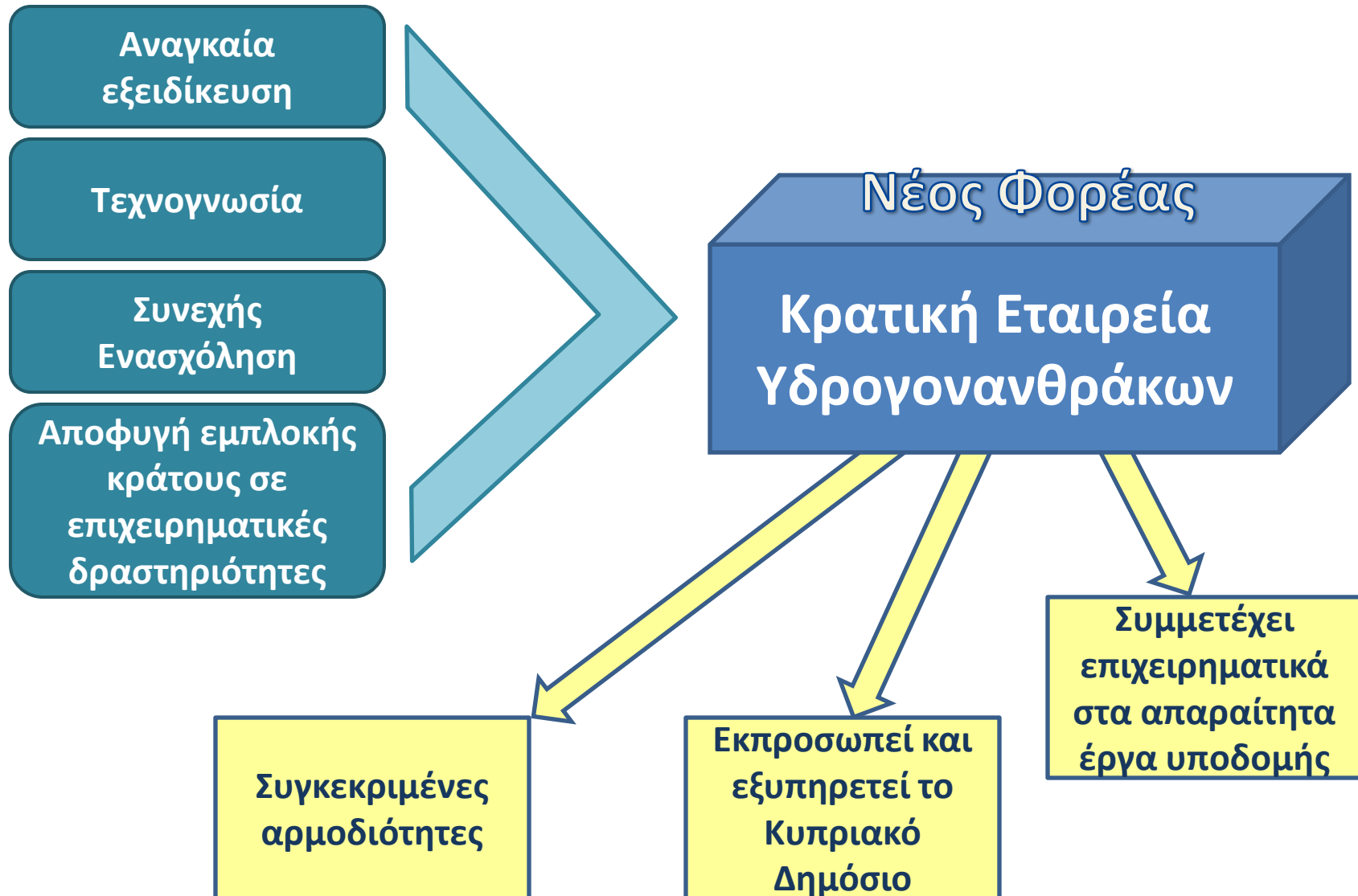
ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

- ⊙ Η διερεύνηση, ανάπτυξη και αξιοποίηση των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην ΑΟΖ της Κύπρου με το βέλτιστο τρόπο προς όφελος του Κυπριακού λαού και η **μετατροπή της Κύπρου σε περιφερειακό Ενεργειακό Κέντρο** με τη δημιουργία τερματικού σταθμού υγροποίησης,
- ⊙ Η **ταχεία εισαγωγή ΦΑ** στην εγχώρια αγορά, σε πρώτη φάση για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής,
- ⊙ Η διαμόρφωση ενός **διαφανούς ρυθμιστικού πλαισίου** το οποίο θα ικανοποιεί το κοινοτικό κεκτημένο και θα διασφαλίζει τους ευρύτερους στόχους της ΕΕ,
- ⊙ Η διαμόρφωση **ευρύτερης οικονομικής πολιτικής** για τα θέματα της εκμετάλλευσης των κοιτασμάτων με την οποία θα διασφαλίζεται ότι η Κύπρος λαμβάνει επαρκή κέρδη από το φυσικό της πλούτο αλλά και η οποία δεν θα είναι αποθαρρυντική για τους επενδυτές.

Είναι αναγκαία η δημιουργία νέων φορέων και θεσμών για επιτυχή επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Κράτους.

- ⊙ **Τελική διαμόρφωση των συμβολαίων παραχώρησης** προς τους νέους αναδόχους και στη διαδικασία επιλογής των καλύτερων εκ των ενδιαφερομένων.
- ⊙ **Διαχείριση των συμβολαίων παραχώρησης** με στόχο την τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων και τη διασφάλιση των εσόδων από την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων ΦΑ που προέρχονται από την πλευρά των αναδόχων.
- ⊙ **Εμπορία του ΦΑ** που αναλογεί στην Κυπριακή Δημοκρατία.
- ⊙ **Επιχειρηματική συμμετοχή** σε νέες υποδομές που απαιτούνται για την εκμετάλλευση του ΦΑ, δηλαδή τους υποθαλάσσιους αγωγούς και τον τερματικό σταθμό ΥΦΑ.
- ⊙ **Έλεγχος της λειτουργίας και διαχείρισης** των νέων υποδομών (σταθμού υγροποίησης και υποθαλάσσιων αγωγών).

ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ (1)

ΔΗΜΟΣΙΟΣ & ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- Γραφειοκρατικά πρότυπα δημόσιας διοίκησης

- Μοντέλα ημικρατικών οργανισμών

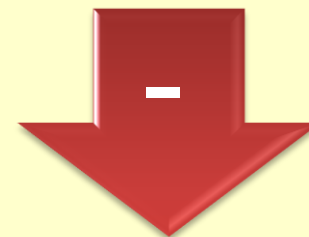
- Διαφάνεια
- Δημόσιος Έλεγχος

- Ρυθμιστική εποπτεία

ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- Δυναμισμός
- Ταχύτητα λήψης αποφάσεων
- Δημιουργικότητα
- Καινοτομία

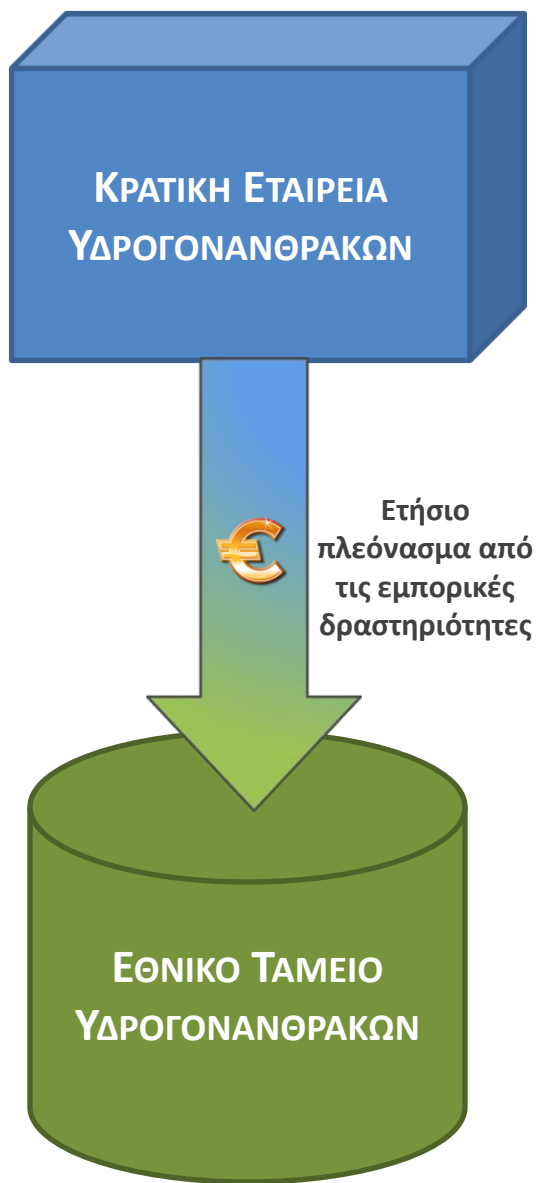

- Απουσία αυστηρού ελέγχου αποφάσεων

- Εξάρτηση από δανειστές

ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ

- ❖ Αξιοποίηση πετυχημένων μοντέλων
- ❖ Εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών που ακολουθηθήκαν με επιτυχία σε αντίστοιχες εταιρείες άλλων χωρών
- ❖ Καθεστώς ιδιωτικού δικαίου
- ❖ Ολιγομελές ΔΣ με υψηλή επιστημονική κατάρτιση, επαγγελματική και διοικητική ικανότητα, γνώση και εμπειρία στον τομέα της ενεργείας
- ❖ Τρία Εκτελεστικά Μέλη (Πρόεδρος και 2 Αντιπρόεδροι)

Αρμοδιότητα

- ❖ Σχεδιασμός, εφαρμογή και παρακολούθηση επενδυτικής πολιτικής
- ❖ Στόχος η μεγιστοποίηση των αποδόσεων του ταμείου

Σύσταση & Λειτουργία

- ❖ Διέπεται από Νομοθετικό & Κανονιστικό πλαίσιο
- ❖ Διορισμός ΔΣ & Επιτροπών

Λειτουργία

- ❖ Βασίζεται σε διεθνείς καλές πρακτικές
- ❖ Τεχνική επάρκεια
- ❖ Ανεξαρτησία
- ❖ Υπεύθυνη και χρηστή διοίκηση
- ❖ Διαφάνεια

Επενδυτικές Πράξεις

- ❖ Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων χαμηλού κινδύνου
- ❖ Επαρκή Διασπορά κυρίως στο εξωτερικό
- ❖ Δημοσιοποίηση όλων των πράξεων

ΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΚΤΟΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ

Γεωτρήσεις και σχετικές
παραγωγικές εγκαταστάσεις

Υποθαλάσσιους αγωγούς

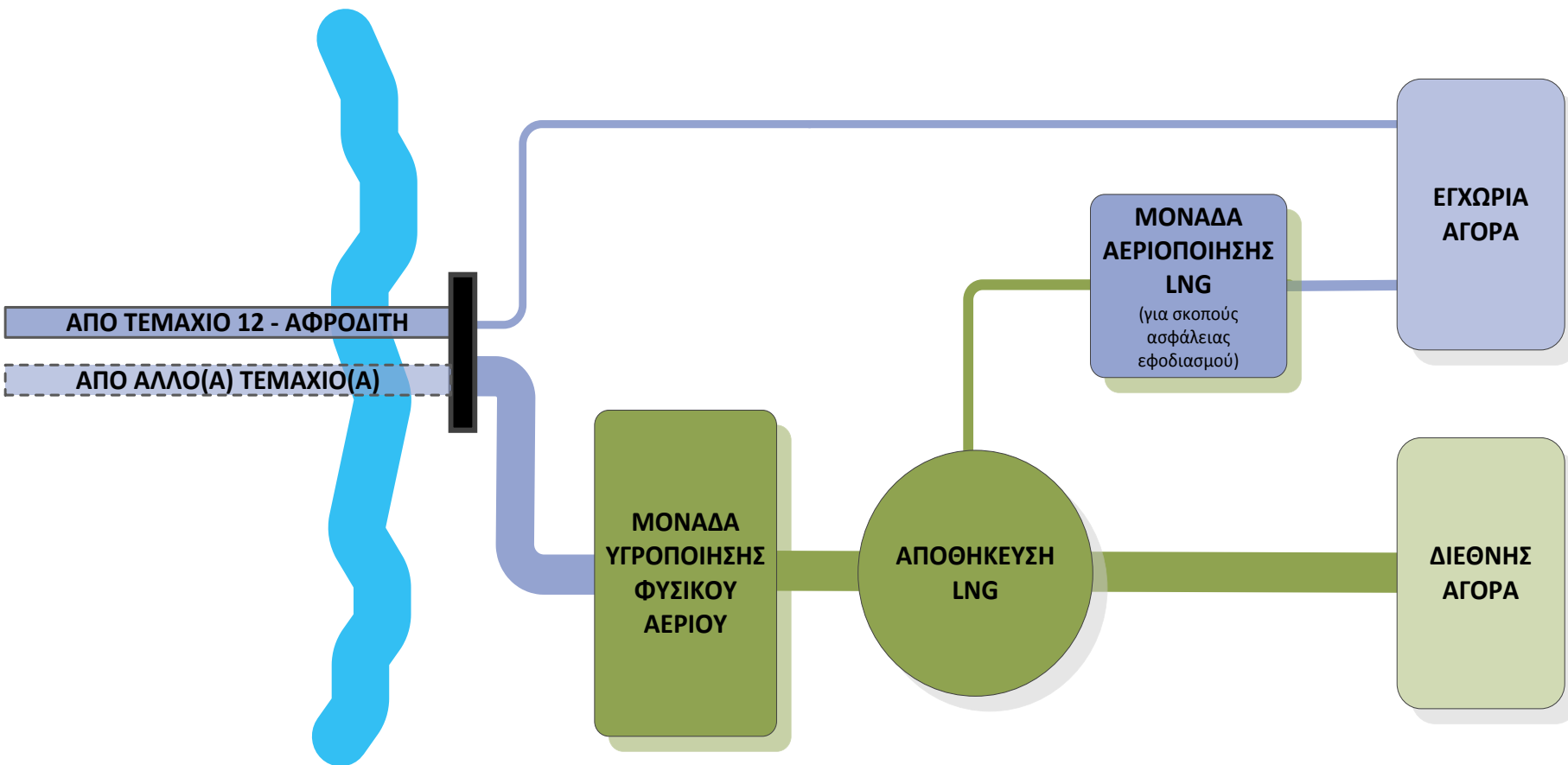
Σημεία διασύνδεσης με το
σύστημα μεταφοράς

Σταθμός ΥΦΑ με τις
λιμενικές εγκαταστάσεις

ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ

Σύστημα μεταφοράς ΦΑ

Σύστημα Διανομής ΦΑ

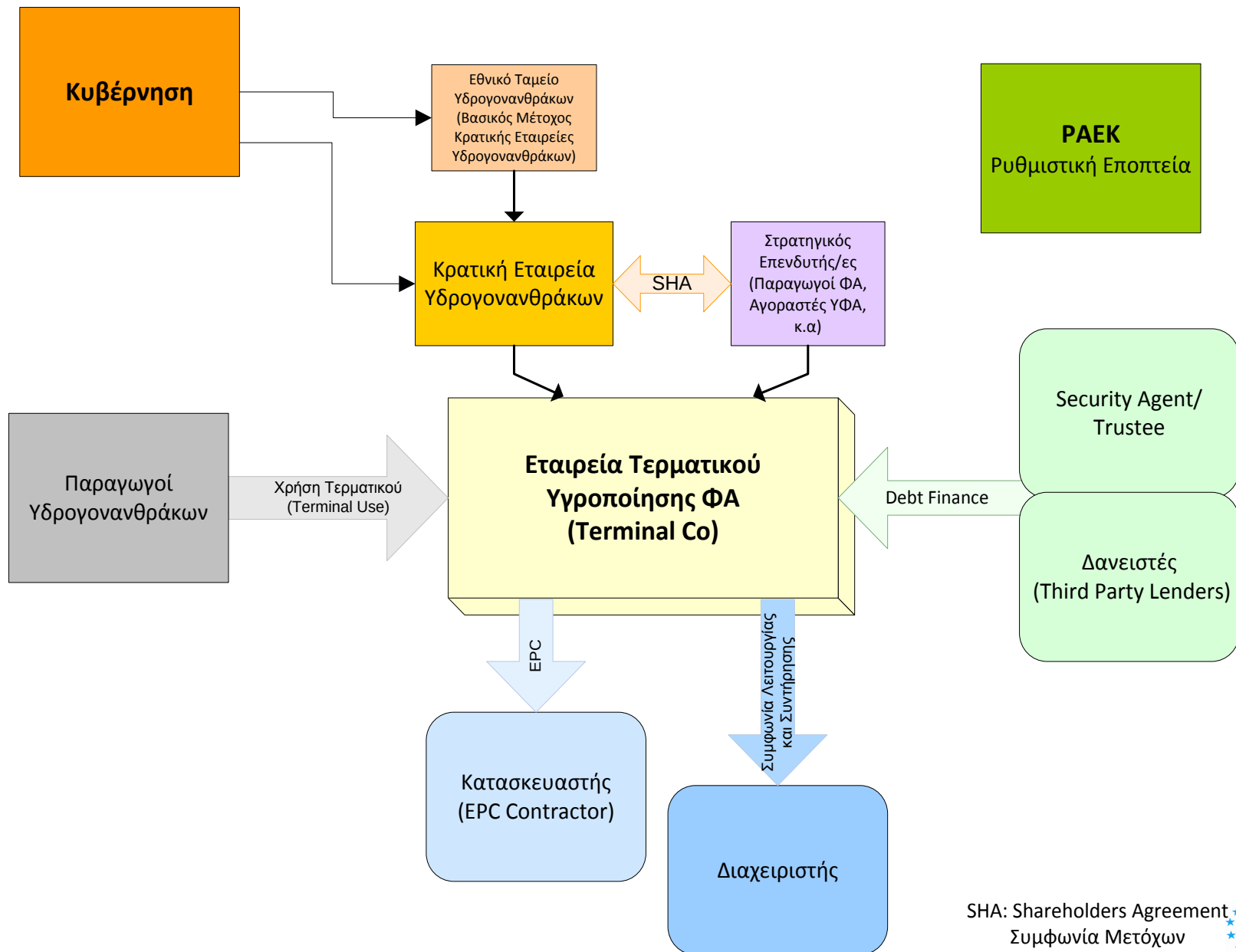
ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΡΜΑΤΙΚΟΥ ΥΓΡΟΠΟΙΗΣΗΣ

Μετοχικό κεφάλαιο του φορέα ανάπτυξης του τερματικού ΥΦΑ (Εταιρεία Τερματικού Υγροποίησης ΦΑ) με πιθανή συμμετοχή:

- ❖ *Εταιρειών που πραγματοποιούν έρευνες σε τεμάχια της Κυπριακής ΑΟΖ ή και άλλων εταιρειών που ενδιαφέρονται και πιθανόν θα επιλεγούν στο δεύτερο γύρο αδειοδοτήσεων,*
- ❖ *αγοραστών ΥΦΑ,*
- ❖ *επενδυτών ή και τραπεζών με ειδικό ενδιαφέρον για τον τομέα του ΦΑ,*
- ❖ *άλλων εταιρειών οι οποίες έχουν ήδη δραστηριότητα στην περιοχή οπότε και η συγκεκριμένη επένδυση τους εξυπηρετεί συνολικά καθώς και*
- ❖ *του Κυπριακού Κράτους μέσω της Κρατικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων.*

Τονίζεται ότι η Κυβέρνηση πρέπει να διαμορφώσει την πολιτική της και θα πρέπει να **κατέχει κύριο ρόλο σε θέματα διαχείρισης και λήψης σημαντικών αποφάσεων**, με ή χωρίς πλειοψηφική μετοχική συμμετοχή.

ΠΙΘΑΝΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΕΡΜΑΤΙΚΟΥ

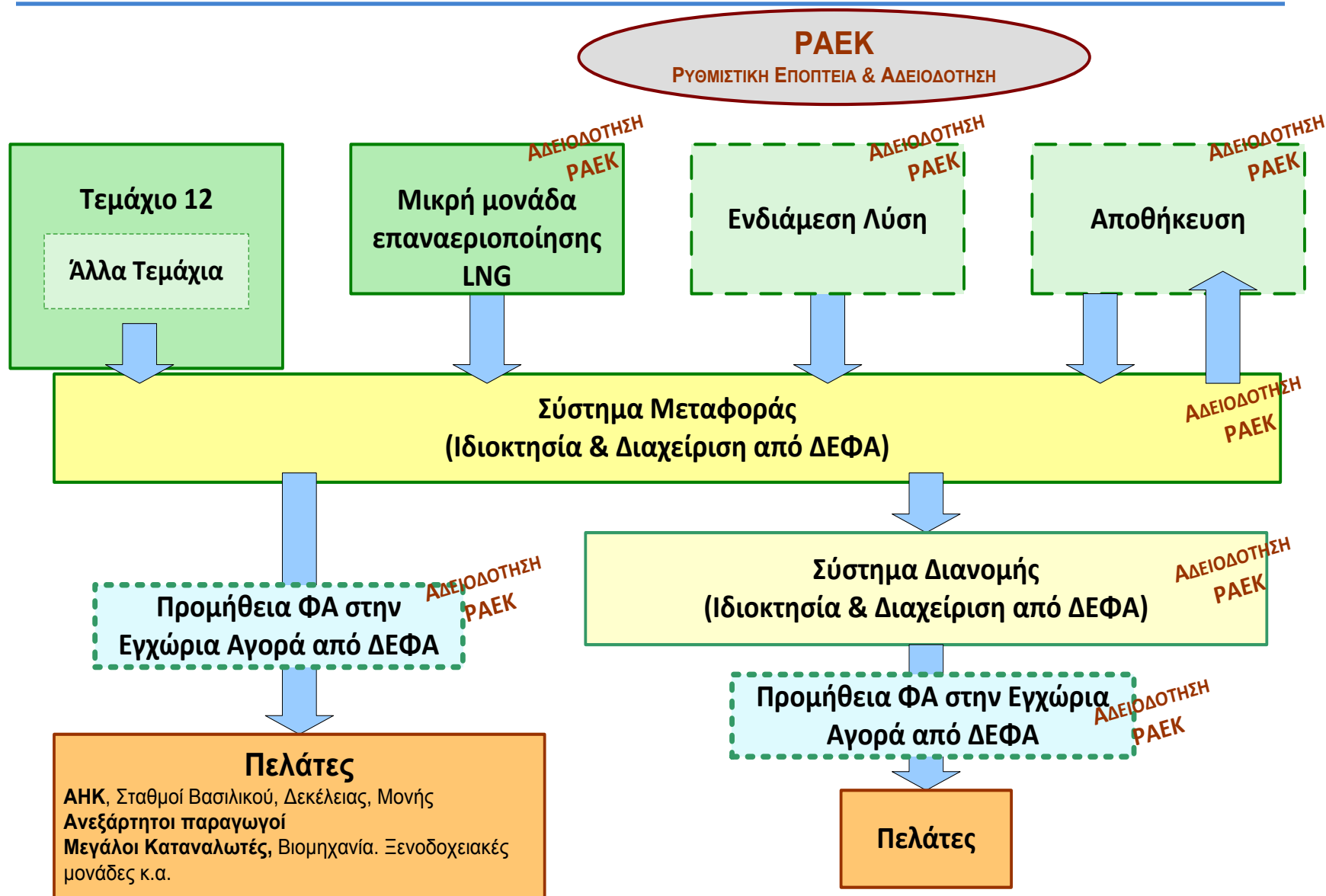
SHA: Shareholders Agreement
Συμφωνία Μετόχων

Η ανάγκη έλευσης ΦΑ με στόχο τη μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο και τη μείωση της σχετικής περιβαλλοντικής επιβάρυνσης αλλά και της βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας είναι επιτακτική.

Έχει διαπιστωθεί ότι το χρονοδιάγραμμα έλευσης ΦΑ από τα δικά μας κοιτάσματα καθυστερεί σημαντικά (2018), γι' αυτό και προωθείται το ενδεχόμενο εξεύρεσης ενδιάμεσης λύσης διάρκειας μερικών ετών μέχρι να καταστεί δυνατή η αξιοποίηση των δικών μας κοιτασμάτων.

Πιθανές εναλλακτικές έλευσης ΦΑ :

- η εγκατάσταση πλωτού σταθμού αποϋδροποίησης ΥΦΑ (FSRU),
- η εγκατάσταση αγωγού μικρής διαμέτρου για μεταφορά ΦΑ από τα κοιτάσματα του Ισραήλ (πραγματοποιούνται συναντήσεις της Ομάδας Επαφής για διερεύνηση πιθανής συνεργασίας),
- η εισαγωγή του ΦΑ σε συμπιεσμένη μορφή (CNG),
- η κατασκευή μικρής μονάδας αεριοποίησης ΥΦΑ (small scale regasification plant).

Στόχοι Ενεργειακού Πακέτου ΕΕ:

- Δημιουργία Ενιαίας Εσωτερικής Αγοράς
- Ενίσχυση Ανταγωνισμού
- Αύξηση Αποδοτικότητας
- Διασφάλιση Ασφάλειας Εφοδιασμού

Ενεργειακά
Πακέτα ΕΕ

1.

First
Energy Package

2.

Second
Energy Package

3.

Third
Energy Package

Κύρια Έγγραφα

-Οδηγία 98/30/ΕΚ

σχετικά με τους
κοινούς κανόνες για
την εσωτερική αγορά
αερίου
(1^η Οδηγία Αερίου)

-Σχετικοί Κανονισμοί

-Οδηγία 2003/55/ΕΚ

σχετικά με τους
κοινούς κανόνες για
την εσωτερική
αγορά αερίου
(2^η Οδηγία Αερίου)

-Σχετικοί Κανονισμοί

-Οδηγία 2009/73/ΕΚ

σχετικά με τους
κοινούς κανόνες για
την εσωτερική
αγορά αερίου
(3^η Οδηγία Αερίου)

-Σχετικοί Κανονισμοί

**Εναρμόνιση με
Οδηγία Εκκρεμεί**

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ & ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ -2

Οδηγία

ΟΔΗΓΙΑ 2009/73/ΕΚ

σχετικά με τους
κοινούς
κανόνες για την
εσωτερική
αγορά φυσικού

Αντικείμενο/Πεδίο εφαρμογής

Η οδηγία θεσπίζει κοινούς κανόνες που αφορούν τη μεταφορά, τη διανομή, την προμήθεια και την αποθήκευση φυσικού αερίου. Ορίζει τους κανόνες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του τομέα του φυσικού αερίου, την πρόσβαση στην αγορά, τα κριτήρια και τις διαδικασίες χορήγησης αδειών για τις εγκαταστάσεις ΥΦΑ, τη μεταφορά, τη διανομή, την προμήθεια και την αποθήκευση φυσικού αερίου και για την εκμετάλλευση των δικτύων.

Οι κανόνες που θεσπίζονται με την παρούσα οδηγία για το φυσικό αέριο, συμπεριλαμβανομένου του υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ), ισχύουν αδιακρίτως και για το βιοαέριο και το αέριο που παράγεται από βιομάζα ή άλλα είδη αερίου, εφόσον τα αέρια αυτά είναι τεχνικώς δυνατό να διοχετεύονται με ασφάλεια στο σύστημα φυσικού αερίου και να μεταφέρονται μέσω αυτού.

Αρμόδια Αρχή

Αρμόδια αρχή είναι η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή (ΡΑΕΚ), η οποία είναι αρμόδια για τη θέσπιση κανόνων για τη λειτουργία της αγοράς φυσικού αερίου συμπεριλαμβανομένου του υγροποιημένου φυσικού αερίου και είναι επίσης αρμόδια:

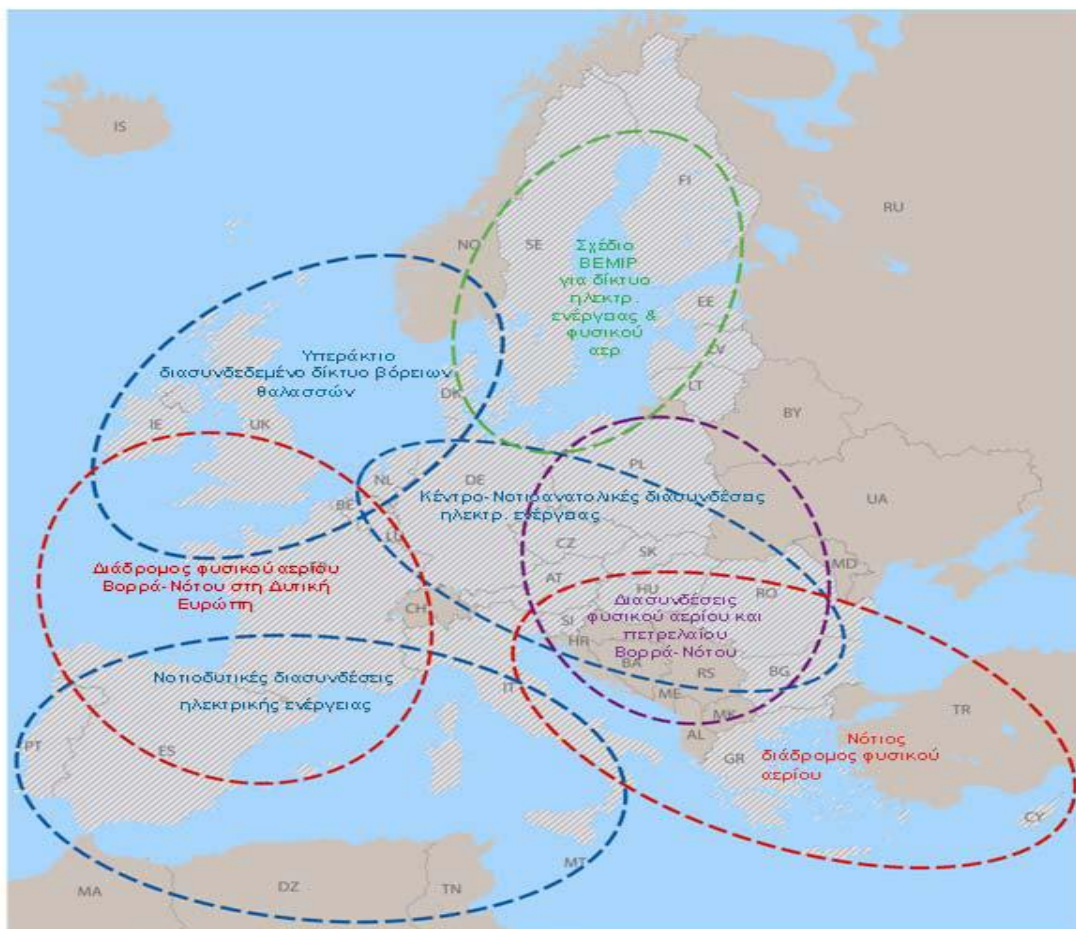
- ❖ για την οργάνωση και λειτουργία του τομέα του φυσικού αερίου,
- ❖ την πρόσβαση στην αγορά,
- ❖ τα κριτήρια και τις διαδικασίες χορήγησης αδειών για τις εγκαταστάσεις ΥΦΑ, τη μεταφορά, τη διανομή, την προμήθεια και την αποθήκευση φυσικού αερίου και
- ❖ για την εκμετάλλευση των δικτύων.

❖ Η Κύπρος έχει εξασφαλίσει παρέκκλιση βάση του άρθρου 49 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ

❖ Η ΡΑΕΚ υποστηρίζει μόνο τη μερική χρήση των παρεκκλίσεων έτσι ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια, η εποπτεία και ο έλεγχος των επιχειρήσεων ΦΑ, η ασφάλεια εφοδιασμού και να προστατεύονται τα συμφέροντα των καταναλωτών.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ & ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ -3

A/A	Κανονισμός/ Πρόταση Κανονισμού ΕΕ	Αρμόδια Αρχή
1	ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 715/2009 σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1775/2005	Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του κανονισμού είναι η εθνική Ρυθμιστική Αρχή (ΡΑΕΚ). Η αρμόδια αρχή πιστοποιεί τον Διαχειριστή Συστήματος, <u>εγκρίνει το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης των υποδομών</u> , εξασφαλίζει τη διαφανή, αντικειμενική και αμερόληπτη τιμολόγηση και να διευκολύνει την αποτελεσματική χρήση της υποδομής, ρυθμίζει την πρόσβαση τρίτων στις υποδομές, διασφαλίζει τη διαφάνεια, διαμορφώνει τη μεθοδολογία και τη δομή τιμολογήσεων για την υποδομή που υπάγεται σε ρυθμίσεις πρόσβασης από τρίτους κοκ.
2	ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 994/2010 σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο και την κατάργηση της οδηγίας 2004/67/ΕΚ του Συμβουλίου	«Αρμόδια Αρχή» νοείται η εθνική ρυθμιστική αρχή (ΡΑΕΚ) η οποία είναι <u>αρμόδια για τη διασφάλιση της εφαρμογής των μέτρων</u> που ορίζονται στον κανονισμό.
3	ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΣΤΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	Οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (ΡΑΕΚ) είναι αρμόδιες για να <u>διασφαλίζουν την επιβολή της εφαρμογής του κανονισμού</u> στα κράτη μέλη, με στόχο την παρακολούθηση των χονδρικών αγορών και την απαγόρευση των καταχρηστικών πρακτικών. Για το σκοπό αυτό διαθέτουν αναγκαίες εξουσίες ελέγχου και έρευνας που τους επιτρέπουν να εκτελούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους.
4	Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1364/2006/ΕΚ -- COM(2011) 658 τελικό Ο κανονισμός καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για την <u>έγκαιρη ανάπτυξη και διαλειτουργικότητα των διαδρόμων και ζωνών</u> προτεραιότητας των διευρωπαϊκών ενεργειακών υποδομών και καθορίζει τους κανόνες για τον εντοπισμό των απαραίτητων έργων κοινού ενδιαφέροντος.	Με την επιφύλαξη των επενδύσεων σε έργα κοινού ενδιαφέροντος μέσω αμοιβαίας συμφωνίας μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων εκμετάλλευσης συστημάτων, <u>οι ΕΡΑ εγκρίνουν επενδύσεις (10ετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύου, σχέση κόστους-οφέλους, προϋπολογισμό, πιθανή χρηματοδότηση κλπ) και αποφασίζουν. Ο φορέας υλοποίησης του έργου υποβάλλει αίτημα επένδυσης, στις οικείες ΕΡΑ. Για τα έργα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο έργων κοινού ενδιαφέροντος που ισχύει για ολόκληρη την Ένωση, οι φορείς υλοποίησης πρέπει να υποβάλουν το αίτημά τους έως την 30ή Σεπτεμβρίου 2013. Οι ΕΡΑ κοινοποιούν τα επιλεχθέντα αιτήματα στον Οργανισμό ο οποίος τα διαβιβάζει στην Επιτροπή.</u>

Σύμφωνα με το **COM(2010)677** όσον αφορά τις Προτεινόμενες προτεραιότητες ενεργειακής υποδομής για το 2020 και μετέπειτα και στα πλαίσια της Δημόσιας Διαβούλευσης για τις Ενεργειακές Υποδομές σε σχέση με την Περιφερειακή Συνεργασία, προωθήθηκε από τη ΡΑΕΚ μέσω των CEER-ERGEG, η ένταξη της Κύπρου στη νέα Κεντρική-Νότια Περιφερειακή Συνεργασία στον τομέα του φυσικού αερίου.

Σύμφωνα με την πρόταση Κανονισμού **COM(2011)658** σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές η Κύπρος έχει ενταχθεί στο Νότιο διάδρομο μεταφοράς φυσικού αερίου (SGC) που αφορά μεταφορά φυσικού αερίου από τη λεκάνη της Κασπίας, την κεντρική Ασία, τη Μέση Ανατολή και τη λεκάνη της ανατολικής Μεσογείου προς την Ένωση με στόχο την ενίσχυση της διαφοροποίησης του εφοδιασμού

Συμμετέχοντα κράτη μέλη: Αυστρία, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Κύπρος, Γαλλία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ελλάδα, Ιταλία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία και Σλοβενία.

Φυσικό αέριο

Ηλεκτρική ενέργεια

Ηλεκτρική ενέργεια και φυσικό αέριο

Πετρέλαιο και φυσικό αέριο

Ευφυή διασυνδεδεμένα δίκτυα ηλεκτρ. ενέργειας στην ΕΕ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΦΑ

2004

Εναρμόνιση με Ευρωπαϊκή Οδηγία 2003/55/ΕΚ –Νόμος περί Ρύθμισης της Αγοράς ΦΑ Ν.183(Ι)/2004

2006

Τροποποιητικός Νόμος Ν.103(Ι)/2006

2007

Τροποποιητικός Νόμος Ν.199(Ι)/2007

2011

Υποβολή Προσχεδίου Νομοσχεδίου από ΡΑΕΚ προς ΥΕΒΤ για εναρμόνιση με Ευρωπαϊκή Οδηγία 2009/73/ΕΚ.
Εκκρεμεί η εναρμόνιση.

Η ΡΑΕΚ λοιπόν στα πλαίσια της **διασφάλισης της ασφαλούς, διαφανούς και βιώσιμης λειτουργίας της αγοράς φυσικού αερίου και της προστασίας των καταναλωτών και του δημοσίου συμφέροντος** και αυστηρά στη βάση των Ευρωπαϊκών Οδηγιών και Κανονισμών, πρέπει να ασκεί ικανοποιητική εποπτεία και ρύθμιση, στους:

- Ιδιοκτήτη/ες ή/και διαχειριστή/ες ανάντη δικτύου αγωγών,
- Ιδιοκτήτη/ες ή/και διαχειριστή/ες εγκαταστάσεων ΥΦΑ,
- Ιδιοκτήτη/ες ή/και διαχειριστή/ες εγκατάστασης αποθήκευσης,
- Ιδιοκτήτη/ες ή/και διαχειριστή/ες εθνικού δικτύου αγωγών (συστήματος μεταφοράς και διανομής),
- Προμηθευτή/ες ΦΑ στην εγχώρια αγορά,
- Επιχειρήσεις ΦΑ.

ΕΜΠΛΟΚΗ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ – ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τομείς στους οποίους ο κυπριακός ιδιωτικός τομέας έχει δυνατότητα εμπλοκής και συμμετοχής:

❖ **Τραπεζικός και Χρηματοπιστωτικός Τομέας**, μέρος των χρηματοδοτήσεων, ειδικά των παράπλευρων έργων που θα αναπτυχθούν, είναι δυνατό να παρασχεθεί από κυπριακές τράπεζες,

❖ **Κατασκευαστικός Τομέας**, μέρος των κατασκευαστικών έργων είναι δυνατό να αναληφθούν από κυπριακές εταιρείες,

❖ **Τομέας Παροχής Υπηρεσιών** όπως νομικές υπηρεσίες, ελεγκτικές συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες πληροφορικής, ναυτιλίας και μεταφορών, ξενοδοχειακές κ.α. είναι δυνατό να αναληφθούν από κυπριακές εταιρείες προσφοράς τέτοιων υπηρεσιών.

❖ **Υπηρεσίες Συντήρησης Εξοπλισμού**

❖ **Σταδιακή Εμπλοκή στις κύριες εργασίες**

Επιβάλλεται αειφόρος ανάπτυξη και όχι αλόγιστη εκμετάλλευση.

Η αξιοποίηση του φυσικού πλούτου θα πρέπει να γίνεται με νηφαλιότητα, μέτρο και με **βασικό γνώμονα το συμφέρον των σημερινών αλλά και των γενιών που έπονται.**

Η επιβεβαίωση ύπαρξης κοιτασμάτων υδρογονανθράκων δεν πρέπει να μας αποπροσανατολίζει από το **μακροχρόνιο όραμα που έθεσε η ΕΕ** για την ανάπτυξη μιας πράσινης οικονομίας χαμηλών ή και μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα μέχρι το 2050.

Στην πορεία της Κύπρου προς το 2050, τα κοιτάσματα υδρογονανθράκων μέσα από ένα σωστό σχεδιασμό, **θα συντελέσουν στην αξιοποίηση και των αειφόρων ενεργειακών κοιτασμάτων της Κύπρου**, όπως είναι η εξοικονόμηση ενέργειας και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στην ανάπτυξη ενεργειακών υποδομών αλλά και στην ανάπτυξη της τεχνογνωσίας, της καινοτομίας και της έρευνας που θα επιτρέψει στον τόπο να έχει ένα **αειφόρο μέλλον.**

ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ –ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ (1)

Διαχείριση Υδρογονανθράκων

- ⊙ Υιοθέτηση στρατηγικού στόχου ώστε **να καταστεί η Κύπρος Περιφερειακό Ενεργειακό Κέντρο με τη δημιουργία τερματικού σταθμού υδροποίησης ΦΑ.**
- ⊙ Άμεση Σύσταση **Κρατικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων.**
- ⊙ Έως ότου δημιουργηθεί και στελεχωθεί κατάλληλα η Κρατική Εταιρεία Υδρογονανθράκων απαιτείται η σύσταση ολιγομελούς **Ομάδας Εργασίας** με σαφείς όρους εντολής για υποβολή εισηγήσεων στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη.
- ⊙ Δημιουργία **Κρατικού Ταμείου Υδρογονανθράκων.**
- ⊙ Διαμόρφωση εθνικής πολιτικής για **καθορισμό τόσο της φορολογίας όσο και των κινήτρων** που πρέπει να προσφερθούν στις εταιρείες στον τομέα των υδρογονανθράκων για να δραστηριοποιηθούν στη χώρα.
- ⊙ Διαμόρφωση εθνικής πολιτικής για **εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα και δημιουργία θέσεων εργασίας.**

ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ –ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ (2)

- ⊙ Διαμόρφωση εθνικής πολιτικής για **προώθηση της έρευνας, ανάπτυξης τεχνογνωσίας και καινοτομίας.**
- ⊙ Διαμόρφωση των εκπαιδευτικών πολιτικών που απαιτούνται και εκπόνηση εκτενών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για **σταδιακή απόκτηση της αναγκαίας τεχνογνωσίας.**
- ⊙ Ετοιμασία εξειδικευμένου **μακροχρόνιου προγραμματισμού για το ΦΑ** (Gas Master Plan) στο οποίο θα περιέχονται σενάρια για την εγχώρια κατανάλωση και για τις εξαγωγές ΦΑ και το οποίο θα αποτελεί βάση για τη λήψη αποφάσεων και για τον προγραμματισμό μελλοντικών αναπτύξεων. Τονίζεται ότι ο προγραμματισμός αυτός θα μπορούσε να αναληφθεί από την Ανεξάρτητη Εθνική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας ΡΑΕΚ με την συμμετοχή των εμπλεκόμενων Υπουργείων Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, Οικονομικών, της Κρατικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων, της ΔΕΦΑ καθώς και την εξασφάλιση υπηρεσιών εξειδικευμένων συμβούλων όπου κρίνεται αναγκαίο.
- ⊙ Στη βάση των κατευθυντήριων γραμμών προώθηση της διαμόρφωσης **ολοκληρωμένης Εθνικής Στρατηγικής** μέσα από ένα πρίσμα σύνεσης, συναίνεσης και συλλογικότητας.

Εγχώρια αγορά ΦΑ

- ⊙ **Διαφοροποίηση προηγούμενων ειλημμένων αποφάσεων** λόγω των εξελίξεων στην ΑΟΖ. Άμεση **τροποποίηση της Νομοθεσίας** που διέπει τα θέματα του ΦΑ, ούτως ώστε να συνάδει με το ευρωπαϊκό κεκτημένο και να διασφαλίζει μέσω της ρυθμιστικής εποπτείας τη διαφάνεια, ασφάλεια εφοδιασμού και προστασία των καταναλωτών.
- ⊙ Εντολή στη ΔΕΦΑ όπως, **υπό τη ρυθμιστική εποπτεία της ΡΑΕΚ, ξεκινήσει άμεσα τις διαδικασίες για προμήθεια ΦΑ και για ανάπτυξη της απαραίτητης υποδομής** (δίκτυο μεταφοράς και διανομής ΦΑ) για την εξυπηρέτηση της εγχώριας αγοράς.
- ⊙ Εάν διαφανεί αναγκαία η υιοθέτηση ενδιάμεσης λύσης μέχρι να αξιοποιηθούν τα κοιτάσματα ΦΑ της Κύπρου, για κάλυψη της ηλεκτροπαραγωγής με φυσικό αέριο **με αποκλειστικό στόχο τη μείωση του κόστους του ηλεκτρισμού**, να μελετηθεί τάχιστα, και να υποβληθούν οι σχετικές εισηγήσεις στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη αποφάσεων.